

Portefeuillehouder

Jelle Zoetendal

Datum collegebesluit

22 oktober 2019

Opsteller

Anna C. Teuben-Bokma

Registratie

GF19.20073

Agendapunt

Onderwerp

Vrijwillige opheffing openbare basisschool mr. J.B. Kanschool Jubbega

Voorstel

Het bevoegd gezag van de openbare basisschool mr. J.B. Kanschool in Jubbega niet overnemen.

Aanleiding

Het bestuur van Openbaar Scholennetwerk De Basis (hierna: De Basis), de directies en de MR-en van de 3 scholen in de Oosthoek van de gemeente, vormen sinds enkele jaren een samenwerkingsverband: de werkgroep de Oosthoek. Het gaat daarbij om de scholen OBS De Feart (Jubbega), OBS Op 'e Grins (Hornsterzwaag) en OBS mr. J.B. Kanschool (Jubbega). In de werkgroep zijn zaken besproken die alle scholen aangingen en zijn krachten gebundeld. Vanaf 2017 wordt er op verzoek van De Basis nagedacht over kwaliteit en toekomstbestendigheid van het onderwijs en de scholen, gelet op het feit dat er reden tot zorg is door het dalend aantal leerlingen op alle scholen. Dit feit heeft een aantal negatieve consequenties die nu om actie vragen. De kwaliteit van het onderwijs wordt onder druk gezet: daling financiële middelen en verhoging werkdruk en daarmee verlies aan kwaliteit van de teams. Daarnaast zijn er behalve voor De Feart zorgen over de huisvesting; de beide andere scholen zijn toe aan renovatie en er is sprake van een enorm energiegebruik. Daarom werd gezamenlijk een aantal scenario's voor de toekomst bedacht, besproken en gewogen.

Het voorkeursscenario van De Basis was om te komen tot 1 school (IKC) in Jubbega door middel van een fusie van de 3 scholen op locatie De Feart (scenario 5) en daarmee over te gaan tot vrijwillige sluiting van de beide andere scholen. Deze voorkeur is gedeeld met de werkgroep en in gezamenlijkheid werd besloten het voorkeursscenario tijdens een ouderavond op 28 mei 2019 aan de ouders voor te leggen. Tijdens deze avond bleek er meer draagvlak voor het behoud van 2 scholen in de Oosthoek: De Feart en Op 'e Grins als een school met de voordelen van een kleine plattelandsschool; de mr. J.B. Kanschool zou dan sluiten (scenario 1). Dit meest kansrijke scenario, waarbij in principe per 1 augustus 2020 de mr. J.B. Kanschool wordt opgeheven en de onderwijslocatie gesloten, wordt het komende jaar verder uitgewerkt. Een fusie tussen deze school en Op 'e Grins ligt nu het meest voor de hand en wordt nader onderzocht.

Voordat De Basis formeel tot vrijwillige opheffing van de mr. J.B. Kanschool kan overgaan per 1 augustus 2020, dient de raad volgens de wet vóór 1 februari 2020 te besluiten of de gemeente de betreffende school zelf in stand wil houden. Als dat zo is, wordt de school niet opgeheven, maar wordt de instandhouding overgedragen aan de gemeente. Hoewel de sluiting van de mr. J.B. Kanschool nog niet zeker is, wil De Basis gelet op deze besluitvormingstermijn nu al wel graag weten of de gemeente de mr. J.B. Kanschool zelf in stand wil houden. Mocht er uiteindelijk toch door De Basis voor een ander scenario worden gekozen waarbij géén sprake is van vrijwillige opheffing van de

mr. J.B. Kanschool, dan vervalt het besluit van de raad van rechtswege per 1 februari 2020.

Overwegingen

De wet geeft aan in welke gevallen er geen sprake kan zijn van vrijwillige opheffing van een openbare basisschool:

- * als er over de weg gemeten binnen 10 km geen andere openbare school is en
- * er behoefte is aan openbaar onderwijs in de wijk/dorp waar de school wordt opgeheven.

Er blijven 2 scholen die binnen 10 km over de weg gemeten bestaan: De Feart (een informele samenwerkingsschool, op 4,7 km) en Op 'e Grins (een openbare school, op 3 km). Of er nog behoefte blijft aan openbaar onderwijs, is dan niet meer relevant. Dit laatste betekent ook dat instemming van de MR formeel niet is vereist; dat is alleen bij (uiteindelijk) fusie het geval.

Overwegingen om de school als gemeente niet zelf in stand te houden:

deze zijn inhoudelijk dezelfde als waarom het bevoegd gezag (in dit geval De Basis) de school niet meer in stand wil laten (leerlingenkrimp, kwaliteit van onderwijs en van het gebouw). Bovendien zullen de leerlingenaantallen snel voor langere tijd onder de wettelijke opheffingsnorm vallen van 67 leerlingen, waardoor de rijksbekostiging voor de instandhouding van deze school zal stoppen. Omdat de gemeente bij overname maar 1 school heeft, kan zij immers geen gebruik maken van de regeling 'gemiddelde schoolgrootte'; de kosten voor de gemeente van het zelf in stand houden van een school beperken zich niet meer tot de huisvesting (nieuwbouw en uitbreiding), maar ook zijn de kosten voor de materiële instandhouding (onderhoud van het gebouw binnen en buiten, het buitenterrein en beheer en exploitatie van het gebouw, personeel, medezeggenschap, enz.) voor de gemeente. Daarvoor ontvangt de gemeente dan weliswaar een rijksvergoeding, maar die is te laag om kwaliteit van onderwijs waar te kunnen maken bij deze ene school. Het overnemen van het bevoegd gezag zal dan ook een onevenredige druk leggen op de gemeentelijke middelen;

het zelf weer bevoegd gezag worden van 1 openbare basisschool past niet bij de wettelijke ontvlechting van taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag van een school en de gemeente. Door die ontvlechting heeft de gemeente Heerenveen in 1999 al besloten het openbaar primair onderwijs te laten besturen door een zgn. bestuurscommissie (op grond van artikel 82 Gemeentewet, oud). Door deze verzelfstandiging naar een bestuurscommissie was echter niet geheel duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk was en bleef het risico bestaan dat het openbaar onderwijs in een voorkeurspositie kwam ten opzichte van het bijzonder onderwijs. Daarom werd het openbaar onderwijs in de gemeente Heerenveen per 1 januari 2006 verder verzelfstandigd door overdracht van het bevoegd gezag naar De Basis.

Effecten

Het effect van het raadsbesluit is dat de mr. J.B. Kanschool door het schoolbestuur mag worden opgeheven en daarmee sluit. De kinderen die nu nog naar deze school gaan, zullen naar andere scholen gaan. Het is nu niet bekend naar welke scholen binnen of buiten de gemeente Heerenveen de kinderen zullen vertrekken. Het gebouw wordt na sluiting in eigendom overgedragen aan de gemeente.

Beleid en regelgeving

- Artikel 159 jº artikel 153, lid 5 Wet op het Primair onderwijs.

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Het vrijwillig opheffen door De Basis c.q. het besluit van de raad om de school niet zelf in stand te houden betekent dat de eigendomsoverdracht naar de gemeente plaats gaat vinden conform de regelgeving. Hierna zal worden onderzocht wat de toekomstige invulling van het pand zal kunnen zijn. Dan zijn er 4 mogelijkheden:

1. Instandhouding gebouw en leegstand, waarbij alle exploitatielasten voor rekening van de gemeente komen;
2. Instandhouding en verhuur/nieuwe functie, hierbij zijn de gevolgen maatwerk;
3. Instandhouding en verkoop incl. grond bij openbare inschrijving met de huidige bestemming die er op rust, en afboeken boekwaarde van € 197.000;
4. Sloop en afboeken boekwaarde van € 197.000. Vervolgens kan eventueel voor de grond een nieuwe functie worden gezocht.

Gelet op het voorlopige karakter van het gekozen scenario van vrijwillige opheffing van de school, wordt hierop nog niet verder ingegaan.

Vervolgaanpak

Het scenario 'opheffen van de mr. J.B. Kanschool' wordt door het schoolbestuur samen met de werkgroep Oosthoek uitgewerkt waarbij een fusie tussen de mr. J.B. Kanschool en Op 'e Grins het meest waarschijnlijk is. Dan zal er echter geen sprake zijn van 'vrijwillige opheffing van 1 openbare basisschool' maar van 'fusie tussen 2 openbare basisscholen van hetzelfde bevoegd gezag' en daar gelden andere wettelijke regels voor. Dit betekent o.a. dat ons college in het kader van de aanvraag van het schoolbestuur bij de minister om goedkeuring van de fusie een advies moet uitbrengen over de wenselijkheid van de voorgestelde fusie. Dit advies maakt onderdeel uit van de fusie-effectrapportage die het schoolbestuur moet (laten) uitvoeren. Indien het tot een voorgenomen fusie komt, zullen wij uw raad informeren over ons advies in deze. Gelet op het feitelijke effect van een fusie, de sluiting van een openbare basisschool, zullen de afwegingen die ons college moet maken, dan identiek zijn aan de afwegingen in het onderhavige raadsvoorstel.

Communicatie

Het raadsbesluit zal met een kort begeleidend schrijven ter kennisname worden gebracht aan het stichting De Basis.

Relevante informatie

- vooraankondiging (mogelijke) formele opheffing basisschool mr. J.B. Kanschool door De Basis d.d. 25 juni 2019;
- procesdocument samenwerking scholen de Oosthoek van De Basis d.d. 17 september 2019.

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,
de secretaris,

de burgemeester,

de heer J. van Leeuwestijn

de heer T.J. van der Zwan

Onderwerp

Vrijwillige opheffing openbare basisschool mr. J.B. Kanschool Jubbega

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 oktober 2019;

gelet op,
- artikel 159 jº artikel 153, lid 5 van de Wet op het primair onderwijs;

overwegende dat,
de raad voor 1 februari 2020 dient aan te geven of de gemeente de mogelijk per 1 augustus 2020 te sluiten openbare basisschool mr. J.B. Kanschool te Jubbega in stand wil houden;

Besluit

Het bevoegd gezag van de openbare basisschool mr. J.B. Kanschool in Jubbega niet over te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 25 november 2019.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw L. Roest-Jonkers

de heer T.J. van der Zwan